

Slutrapport

Återrapportering av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande projekt

Det sker mycket brottsförebyggande arbete runtom i landet, både som projekt och i den löpande verksamheten. Några av dessa insatser har kunnat genomföras med hjälp av ekonomiskt stöd från Brottsförebyggande rådet (Brå). Arbetet dokumenteras och efter insatsen lämnas en slutrapport till Brå.

Erfarenheterna från de olika projekten är många gånger intressanta för andra som arbetar med brottsförebyggande arbete och därför publicerar Brå ett urval av rapporterna på myndighetens webbplats.

För sakuppgifter och slutsatser står respektive författare eller organisation.

Fler rapporter finns att ladda ner på www.bra.se/lokaltarbete

Projekt Tillsammans

Slutrapport av ekonomiskt stöd till lokalt brottsförebyggande arbete

IOGT Centro av IOGT-NTO
Projektledare Ida Carlander
Projektperiod hösten 2006

KARTLÄGGNING

IOGT Centro har sedan flera år varit verksamt och engagerat i det förändringsarbete som pågått i och kring Karl Johans Torg i Majorna och som initierades av Ungdomsprojekt Majorna, ett samverkansprojekt mellan Hyresgästföreningen och Familjebostäder.

Tillsammans med ett 20 tal andra föreningar, bostadsbolag, kommunala förvaltningar och många engagerade boende om området så har bl a den gamla grus-fotbollsplanen gjorts om till en spontan-idrottsplats och den nedlagda fritidsgården har öppnats upp som ett Aktivitetshus och drivs idag av MSF, Majornas Samverkansförening. I MSF och i de föreningar som har verksamhet i Aktivitetshuset finns flera vuxna med god insyn i ungdomskulturen. Dels som föräldrar, grannar, ledare och anställda och dels genom ett nära samarbete med Majornas Ungdomsgrupp, polisen, socialtjänsten och andra förvaltningar.

I detta arbete har vi mött många unga som inte riktigt passar in i det ordinarie föreningslivet. De kanske har slutat fotbollsträningen vid tidig ålder eller har svårt att hitta eller att knyta an till andra unga i nya föreningar. I olika omgångar har också unga själva fått hjälp med att organiseras sig men även detta har varit svårt för just denna målgrupp. Föreningarna i MSF har under perioder haft ”öppen-verksamhet” i Aktivitetshuset. Denna verksamhet avslutade vi med då ungdomarna trodde att det var ”en vanlig fritidsgård” och flera unga betedde sig på många olika sätt dåligt mot frivilliga ledare. Vi har förutom detta också stött på en del problem såsom stölder, droger, bötfällning, hot, klotter mm. Både i vår närmiljö men också runt omkring i stadsdelen. Det hela kulminerade med några uppmärksammade ”bötningar” som rapporterades om i Göteborgs-Posten.

Projekt Tillsammans mål var att underlätta för unga att bryta med sitt ev negativa beteende och framförallt hitta nya positiva fritidsaktiviteter genom att starta förändringsprocesser hos individen, färdighetsträning i grupp och coachning in i föreningslivet.

ÅTGÄRDER

Projekt Tillsammans bestod av 3 delar. För ca 10 unga i åldern 14-18 år i stadsdelen Majorna som befinner sig i riskmiljöer för att hamna i kriminalitet och deras föräldrar planerades och genomfördes följande insatser:

- Påverkansprogrammet HÄPP
- Coachning till föreningslivet
- Föräldrautbildning

Påverkansprogrammet HÄPP är utvecklat och genomfördes på uppdrag av Hälsa & Äventyr HB och består av 8 träffar varav 5 är individuella motiverande samtal och 3 består av färdighetsträning i grupp. Programmet är manualbaserat och bygger på amerikanska program för att bryta cannabismissbruk (CYT, Cannabis Youth Treatment). Ambitionen är att inte föra samman unga med normbrytande beteende i grupp, samtidigt som det finns ekonomiska fördelar av grupper och man kan på så sätt nå flera. HÄPP (och CYT) innebär att MI-terapeuten först skapar en relation med den unge, därefter gör en resursinventering, sen sätter man individuella förändringsmål. Därefter träffas hela gruppen och tar upp några av de färdigheter som har dykt upp i de individuella samtalen och med hjälp av ART (Agression Replacement Training) så tränar gruppen på bl a att stå emot gruppsyck, be om ursäkt, säga nej, ta negativ kritik etc. Sen träffas man individuellt igen och gör en förändringsplan och avslutar med ett litet äventyr.

Av de 8 unga som påbörjade programmet så fullföljde 7 hela programmet även om någon missade någon träff under resan gång. Dock blev inte träff 8 av. Datum och aktivitet ändrades några gånger för att passa såväl ledare som unga och till slut så blev den inställd. Detta känns naturligtvis inte bra eftersom träff 8 var tänkt som en ”morot” för dem som deltog i programmet/projektet.

Coachningen till föreningslivet genomfördes av projektledaren. Dels gjordes en enklare kartläggning av de föreningar som redan fanns med i MSF och andra föreningar som på något sätt var aktiva i stadsdelen och/eller samverkade med MSF. Och dels skedde samtal kring projektet med de mest aktiva vuxna ledarna i Aktivitetshuset, andra anställda projektledare och i styrgruppen kring vilka föreningar man trodde skulle passa bäst. Efter projektets gång så diskuterade de ansvariga för HÄPP och projektledaren möjligheterna för att hjälpa respektive ungdom till vidare aktivitet och eftersom flera av de unga redan hade kontakter och nätverk så behövdes inte funktionen med matchning och coachning av projektledare. T ex så skulle någon kille återigen börja träna fotboll med sitt gamla lag, några tjejer börja träna på gym med några andra kompisar och ytterligare några engagerades i de verksamheter som IOGT Centro och andra föreningar genomför i huset, tjejgrupper, musikverksamhet etc.

Under några år innan projektstarten så har IOGT Centro tillsammans med Hyresgästföreningen och studieförbundet NBV genomfört föräldrastödsprogrammet Steg-för-Steg (nu Nya Steg) på Karljohansskolan. Flera av föräldrarna hade redan gått detta program så Projekt Tillsammans genomförde bara en träff för föräldrarna där vissa moment repeterades från Steg-för-

steg och projektets mål och syfte presenterade. Intresse fanns inte hos föräldrarna att gå ytterligare ett föräldrakurs.

GENOMFÖRANDE

Vid ett första styrgruppsmöte v 39 tyckte gruppen att tidsramen var för snäv och den rekryteringsprocess som var planerad kommer att ta tid. Istället beslutades att rekrytera unga ur den grupp som befanns sig i den öppna verksamheten i Aktivitetshuset. Denna grupp bestod av de unga killar och tjejer som, av såväl socialtjänsten som av de ideella ledare som fanns i Aktivitetshuset, befanns sig i riskzon för att hamna i droger och kriminalitet och flera av dem var redan misstänkta och/eller dömda för brott.

Rekryteringen gick således till så att projektledaren vid ett informationsmöte i Aktivitetshuset berättade om projektet och frivilliga fick anmäla sig. Ett 20-tal unga var intresserade och dessa namn stämde väl in på den tidigare beskrivningen om ”unga i riskzon”. Dessa 20 unga fick ha ett samtal på ca 30 minuter där de fick fylla i ett frågeformulär, samt besvara vissa tester. (se bilaga) Därefter plockades de äldsta (19 år) och de yngsta (13 år) bort och av de återstående 16 unga så lottades de 8 fram som erbjöds delta i projektet. Samtliga tackade ja och projektet drogs igång. De övriga som inte fick plats i projektet erbjuds vid två olika omgångar att hänga med en vuxen från IOGT Centro på bio.

HÄPP startades v 46 och genomfördes under . Man höll till i ett rum på Aktivitetshuset och gruppträffarna genomfördes i samlingslokalen. Föräldramöte ägde rum den 14 dec och lockade knappt 10 föräldrar. Som tidigare beskrevs så genomfördes inte det avslutande ”äventyret” för gruppen, träff 8.

Det förebyggande arbetet i och kring Karljohans torg har fortsatt och fortsätter. Flera olika projekt med olika aktörer fortsätter att utvecklas och flera verksamheter har permanentas. Bl a genomförs projekt som *Navigatorcentrum*, *Drogfria mötesplatser* (finansierade av Ungdomsstyrelsen) *Majorna Bryr Sig* (finansierat av Socialstyrelsen) samt flera verksamheter som ingår i Handslaget. Såväl IOGT Centro som de andra föreningarna har med åren fått en öka kunskap om svårigheterna med att nå, arbeta med och förhoppningsvis förändra unga i riskzon och deras beteende. Samarbetet med Socialtjänsten fortsätter och vi är av den uppfattningen att projektet var ett försök att med ideella krafter möta den gruppen som befinner sig riskzon. Dock visar vårt projekt på svårigheten att påverka denna grupp och vi tror att vi och de andra föreningarna inser att vi måste fortsätta ställa höga krav på kommunen i dessa frågor. När arbetet i MSF startade var uppfattningen att ”vi ska ta hand om alla” men nu inser vi att en del unga har sådana svårigheter och beteendeproblem att det inte kan ligga på civilsamhället att

”ta hand om” dessa. Föreningslivet i allmänhet och IOGT Centro i synnerhet måste utgå från att de som vill vara med och utveckla verksamheter och utvecklas som individer måste välja detta fritt och dessutom ställa upp på de spelregler som finns. De unga som inte vill eller kan detta kan få hjälp och stöd, t ex genom coaching, påverkansprogram som HÄPP eller insatser från Socialtjänsten.

Vi tror det skulle fungera att sprida arbetssättet och metoderna i projektet till andra stadsdelar, andra orter eller andra kontext. Vår erfarenhet säger att en än tydligare rollfördelning mellan samordnaren, coachen, metodutförarna etc behövs. Det kan enklast ske med hjälp av fler möten, bättre dialog och att erfarenheten från Projekt Tillsammans utnyttjas på bästa sätt. I stadsdelen Majorna så fanns redan ett upparbetat nätverk och detta kan ha bidragit till otydligheten. De inblandade hade redan relationer och förväntningar på varandra och även för ungdomarna och föräldrarna blev det nog lite oklart vem som var vem och vem som ansvarade för vad.

Vi tror också att man behöver ha ett längre tidsperspektiv för att om möjligt se några effekter bland målgruppen.

EFFEKTER

Det finns idag inga mätbara effekter av projektet. Vi gjorde vissa baslinjemätningar i projektets början bland de deltagande ungdomarna och har även tillgång till mätningar gjorda i en ”randomiserad kontrollgrupp”. Vår förhoppning var att intressera någon student för att om möjligt skriva en uppsats på dessa data och att även söka finansiering för detta hos BRÅ.

Det vi vet är att under projektets gång så påbörjade flera av ungdomarna förändringsprocesser, sluta röka, börja träna, spela fotboll, satsa på skolan etc, men om dessa förändringar har bestått under en längre tidsperiod gav inte projektet möjlighet att se.

I stadsdelen Majorna fortsätter det positiva förändringsarbetet och genom Aktivitetshuset och Näridrottsplatsen så möts unga och gamla över gränserna och detta har gjort området till ett tryggare och säkrare område. Med projektet så har en viktig fråga fått fokus då vi har försökt testa denna metod. Vem erbjuder bästa verksamhet för unga i riskzon? Vad bör man erbjuda och på vilket sätt? Som vi skrev tidigare hade vuxna i föreningslivet inom MSF en ambition och önskan att ”hjälpa alla”, även de unga som visade tydliga tecken på destruktivt beteende. Nu känner vi att kunskapen om denna grupp och vilka metoder och arbetssätt som fungera är större och därför genomför vi nu färre men mer genomtänkta aktiviteter för denna målgrupp. Gruppverksamheter måste innehålla unga från såväl denna målgrupp som ”vanliga” ungdomar

och det krävs en tydlig struktur och innehåll i aktiviteterna för att inte ungdomar med ett negativt beteende ska ”ta över” verksamhet.

Dialogen med kommunala förvaltningar, såsom skola, fritid och socialtjänst har fortsatt att utvecklas och ansvarsfördelningen har blivit tydligare. Som exempel kan nämnas att stadsdelens ungdomssamordnare under en period verkat som handledare för ideella ledare och vuxna som möter ungdomar i verksamheter i Aktivitetshuset.

Bilagor (skickas med post)

- Livsstegen (test 1)
- YSR (test 2)
- Projektinformation
- HÄPP -ett påverkansprogram
- Urklipp från Göteborgs Fria Tidning
- Ekonomiskt redovisning BRÅ

Länktips

www.iogt.se/centro

www.karljohan.org

www.ungdomsprojektmajorna.se

www.majorna.goteborg.se

www.kokopeli.se